

POTILASOHJE

Etanersepti (Enbrel)

Vaikuttava aine ja vaikutustapa

Etanersepti on tuumorinekroositekijä alfan liukoinen estäjä. TNF-alfa on tärkeä tekijä elimistön omassa puolustusjärjestelmässä, mutta reumasairauksissa sen liiallinen määrä pitää yllä tulehdusprosessia. Enbrel toimii kiinnittymällä TNF-alfaan ja salpaa sen vaikutusta. Lääke rauhoittaa niveltulehdusta ja estää sen etenemistä.

Lääkkeen käyttö

Enbrelä käytetään keskivaikeaa tai vaikeaa ja aktiivista **nivelreumaa, lastenreumaa, nivelpsoriaasia** tai **selkärankareumaa** sairastavien potilaiden hoitoon silloin kun reumasairaus on aktiivinen eikä tavanomaisilla reumalääkkeillä tai niiden yhdistelmillä ole saatu riittävää hoitovastetta. Sitä on käytetty myös eräiden systeemisten sidekudostautien hoidossa.

Enbrelä käytetään yleensä muun tavanomaisen reumalääkityksen kanssa, esimerkiksi metotreksaatti, sulfasalatsiini ym. Enbrelä voidaan käyttää myös yksinään.

Lääkkeen annostus ja antotapa

Enbrel annetaan ruiskeena ihon alle 50 mg kerran viikossa tai 25 mg kahdesti viikossa. Potilas pistää lääkkeen itse. Lääkkeen pistosopetuksen ja ohjauksen potilas saa reumayksiköstä.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle tai jollekin apuaineelle. Aktiivinen tuberkuloosi tai jokin muu vakava infektio. Keskivaikea tai vaikea sydämen vajaatoiminta (NYHA III/IV).

Toimenpiteet ennen lääkkeen aloitusta

Enbrel lääkehoito toteutetaan reumatautien erikoislääkärin aloittamana ja valvonnassa. Reumalääkäri tekee arvion potilaan voinnista ja päätöksen aloittaa lääkitys.

Lääkäri tekee **B-lausunnon Kelalle**, jolla haetaan peruskorvattavuutta biologisiin lääkkeisiin. B-todistus lähetetään potilaalle kotiin ja potilas toimittaa sen itse Kelalle. **Korvattavuus on määräaikainen** (yleensä 2 vuotta).

Ennen lääkehoidon aloitusta poissuljetaan mahdolliset hoidon vasta-aiheet ja ohjelmoidaan tarvittavat tutkimukset; verikokeita, keuhkoröntgen, kysytään tupakointi ja sairastetut pahanlaatuiset kasvaimet. Hampaat tulee hoidattaa ja rokotukset tarvittaessa päivittää ennen lääkityksen aloitusta.

Lääkkeen aloitus

Kun B-lausunto on hyväksytty, potilas ottaa yhteyden reumahoitajaan, joka antaa ajan lääkärin vastaanotolle ja samalla potilas saa ohjauksen ja pistosopetuksen.

Sivuvaikutukset ja käyttöön liittyvät varotoimet

Osalla potilaista esiintyy pistosalueella ihossa ärsytysoireita, reaktio voi olla pieni ihottumaläiskä tai punainen ja turvonnut. Muut sivuvaikutukset ovat harvinaisia.

Yleisiä haittavaikutuksia ovat myös infektiot kuten ylähengitysteiden infektiot (nuhakuume) ja poskiontelon tulehdukset.

Jos potilas sairastuu esim. kuumeiseen infektiin, herpekseen tai antibioottihoitoa vaativaan sairauteen, hän tauottaa Enbrel lääkityksen ja ottaa yhteyden omaan terveystakeskukseen, jossa aloitetaan hoito. Terveystakeskuksen lääkäri voi tarvittaessa konsultoida reumayksikköä.

Leikkaustauot

Leikkausta suunniteltaessa on otettava huomioon lääkkeen tauotus . Tauko on 1 viikko ennen leikkausta ja 1 viikko leikkauksen jälkeen. Leikkaushaavan tulee olla siisti (rupi on lähtenyt) ja tikit pois ennen seuraavaa Enbrel pistosta. Hammasleikkauksissa (esim. juurihoito) on tauko sama. Tarkemmat ohjeet saa reumayksiköstä.

Raskaus ja imetys

Enbrel lääkkeen käyttöä raskauden ja imetyksen aikana ei suositella. Lääke tulee tauottaa 2 viikkoa ennen raskautta.

Rokotukset

Influenssarokotus on suositeltava joka syksy ennen epidemian alkua. Eläviä ja heikennettyjä rokotteita ei saa ottaa Enbrel lääkkeen aikana. Tarkemmat ohjeet saa reumayksiköstä.

Säilytys

Lääke säilytetään 2 C – 8° C jääkaapissa. Pakkaus säilytetään alkuperäispakkauksessa. Ei saa jäätyä. Matkalle lääke pakataan reumayksiköstä saatuun kylmälaukkuun.

Käytettyjen ruiskujen hävittäminen

Käytetyt ruiskut kerätään asianmukaiseen keräysastiaan. Keräysastia hävitetään reumayksikön antamien ohjeiden mukaan.

Turvakokeet ja seuranta

Hoitoon liittyvät seurantakokeet otetaan terveystakeskuksessa, jossa lääkäri tarkistaa tulokset.

- 1) Kuukauden kuluttua aloituksesta ja jatkossa 3 kk välein: CRP, PVK+TKD, Alat.
- 2) Ennen reumalääkärin vastaanottoa: La, CRP, PVK+TKD, Krea, Alat, Afos, U-kem.seul.

Ensimmäinen kontrollikäynti reumapoliklinikalle sovitaan noin 3 kuukauden päähän aloituksesta. Lääkäri arvio hoidon tehoa ja vastetta. Seurantakäynnit ovat alkuun yleensä 6 kuukauden välein.

Turvallisuuskokeiden viitearvot

Hb : 117-155 (naiset) 134 -167 (miehet)
Leuk : 3.4 -8.2
Neutr : 1.5 - 6.7
Lymf : 1.3 - 3.6
Trom : 150 - 360
Alat < 2 x viite arvo (10 – 45)

Huomioi lähtöarvot!. Jos agranulosytoosi: leuk. < 2, Tromb < 50, Alat > 3 x viitearvon, potilas ohjataan sairaalahoitoon tai terveystakeskuslääkäri konsultoi HUS Reumatologian klinikan lääkäriä,puh (09) 4711/ reumakonsultti.

Sisätaudit Reumatologia P-10-75-3-FIN
4.11.2009 Reumatologian klinikka